

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Bet reft : Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp, wat betreft een module gezinshuizen en tot uitvoering van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social en non-profit sectoren
-Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp, geeft uitvoering aan de ambitie van de Vlaamse Regering om binnen het integrale jeugdhulplandschap gezinshuizen, die professionele dag- en nachtopvang mogelijk maken in een kleinschalige, huiselijke context, als hulpverleningsvorm te introduceren. Voorliggend ontwerpbesluit voorziet in de legistische verankering van een nieuwe typemodule gezinshuizen en de noodzakelijke erkenningsvoorwaarden en subsidiënormen.

Daarnaast voorziet dit ontwerpbesluit in de structurele inbedding van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/non-profit sectoren voor de periode 2021-2025.

Tenslotte bevat dit ontwerpbesluit een aantal overige wijzigingen waaronder de introductie van een module 'verblijf 5/7' in functie van de transitie van voorzieningen onderwijs naar welzijn, de regularisatie van de projectfinanciering voor het met Fedasil gefinancierde categoriale aanbod voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en het in overeenstemming brengen van de algemene erkenningsvoorwaarde voor voorzieningen jeugdhulp om het goed en zedelijk gedrag van elke medewerker te controleren conform het decreet van 3 juni 2022.

Het ontwerpbesluit werd principiële goedgekeurd op 26 mei 2023 en wordt voor tweede principiële goedkeuring voorgelegd na adviezen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse Toezichtcommissie. De door begroting gevraagde fiscale ruling m.b.t. de onkostenvergoeding voor de gezinshuisouders werd tevens bekomen.

Bijlagen:

- Voorontwerp van besluit
- Bijlage 'overzicht forfaitaire subsidies'
- Bijlage 'tarieven zakgeld'
- Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie
- Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

- Begrotingsakkoord
- Beslissing fiscale ruling

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structuurelement: Jeugdhulp

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Voorliggend voorontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd op 26 mei 2026 VR 2023 2605 DOC.0581/1 tot en met 4.

Advies Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

We ontvingen het advies van de Vlaamse Raad van 29 juni 2023 op voorliggend besluit. In zijn advies steunt de Vlaamse Raad de keuze om de opvangvormen in de residentiële jeugdhulp verder te differentiëren. De Vlaamse Raad ziet de opvang in gezinshuizen als een waardevol initiatief in de bevordering van kleinschalige vormen van residentiële jeugdhulp.

De Vlaamse Raad uit evenwel zijn bezorgdheid over de verdere praktische uitwerking op het terrein zoals de noodzaak van uitgebreide ondersteuning en veiligheid in gezinshuizen, haalbare terugvaloplossingen en vraagt verdere verduidelijking over een aantal fiscale en verzekeringstechnische aspecten van het statuut van de gezinshuisouder. De Vlaamse Raad onderlijnt verder het belang van een passend monitoring en opvolging van de introductie van gezinshuizen in het bredere jeugdhulplandschap.

Gevolg gevend aan het advies van de Vlaamse Raad wordt het organiseren van back-up mogelijkheden verder verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 3 van het ontwerpbesluit.

De bepalingen omtrent het statuut van de gezinshuisouder zijn geen elementen voor dit ontwerpbesluit, maar worden geregeld tussen de sociale partners enerzijds en de moederorganisatie als werkgever en de gezinshuisouder als werknemer anderzijds. Over het statuut en de praktische uitwerking werden naar aanleiding van het voorafgaand onderzoek¹ voorafgaandelijke infosessies en een trefdag met de organiserende initiatiefnemers georganiseerd.

Intussen werd ook een fiscale ruling bekomen bij de FOD Financiën zodat de onkostenvergoeding aan de gezinshuisouder niet als belastbare inkomst wordt beschouwd.

De verzekeringstechnische aspecten zijn voldoende afgedekt doordat volgens de algemene erkenningsvoorwaarden van het jeugdhulpbesluit alle voorzieningen jeugdhulp verplicht zijn een verzekering af te sluiten voor de burgerlijke aansprakelijkheid die materiële, lichamelijke en immateriële schade van elke minderjarige aan derden dekt. Deze verplichting geldt ook voor de moederorganisatie in het kader van gezinshuizen. Schade tussen gezinsleden onderling, inclusief

---

¹ Stevens Y. & Lammens, L. (2022). Het juridisch statuut van de gezinshuisouder. Leuven, KULeuven.

de minderjarige die in een gezinshuis wordt opgevangen, kan niet worden verzekerd. Dit is het geval voor elke familiale verzekering die nooit dekking tussen gezinsleden onderling voorziet. Net zoals voor pleegzorg kan in de polis wel een uitzondering voorzien worden zodat de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid tussenkomt om materiële schade aan de persoonlijke bezittingen van de gezinshuisouder of zijn gezinsleden te vergoeden tot een bepaald maximumbedrag.

Daarnaast is de moederorganisatie steeds verplicht een verzekering af te sluiten voor de lichamelijke schade waarvan een minderjarige die in het kader van een gezinshuis wordt opgevangen het slachtoffer kan zijn zodat deze steeds is gedekt.

Omdat naast de gezinshuisouder ook de partner en andere gezinsleden een essentieel element vormen voor het succes van de gezinshuizen, wordt, in navolging van het advies van de Vlaamse Raad, zowel in het ontwerp als in de artikelsgewijze bespreking de ondersteuning en begeleiding van het hele gastgezin expliciet vermeld bij de taken van de moederorganisatie.

Gelet dat het aanbod van gezinshuizen een recent initiatief is dat nog in volle ontwikkeling is en het ontwerpbesluit voldoende basis biedt voor de samenwerking tussen moederorganisaties en de diensten voor pleegzorg, wordt geen gevolg gegeven aan de vraag van de Vlaamse Raad om het ontwerpbesluit en de regelgeving voor pleegzorg aan te passen teneinde de samenwerking tussen beiden vast te leggen. We verwijzen ook naar een aantal algemene principes in het kader van de conceptnota voor een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid om via sociaal ondernemerschap in een gedeelde verantwoordelijkheid samen te werken. We nemen dit mee in de verdere opvolging.

Advies Vlaamse Toezichtcommissie

We ontvingen op 22 juni 2023 het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) met kenmerk 2023/063. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het ontwerp of de nota (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- het begrip "inlichtingen van administratieve aard" verduidelijken (luik 5);
- de categorieën persoonsgegevens die betrekking hebben op de gezinshuisouder verduidelijken (luik 5);
- de bewaartermijn opnemen, of minstens criteria opnemen die toelaten om de bewaartermijn te bepalen (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

We gaan hieronder in op de geformuleerde opmerkingen en nemen in het ontwerpbesluit of in de artikelsgewijze bespreking de vragen tot verduidelijking op.

- Artikel 11, tweede lid, 12° van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp bevat de verplichting in hoofde van elke voorziening onder het toepassingsgebied om voor elke minderjarige, over het gezin waartoe hij behoort en over andere betrokkenen bij de hulpverlening, een dossier aan te leggen dat alle nuttige gegevens voor de hulp- en dienstverlening bevat.

In randnummers 12 en volgende van het advies beveelt de VTC aan om expliciet de rechtvaardigingsgrond voor de gegevensverwerking aan het ontwerp of in de nota toe te voegen. Deze wordt toegevoegd in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 4 van het ontwerp.

- In randnummer 26 en 27 stelt de VTC dat het ontwerp geen expliciete bepaling bevat over wie optreedt als verwerkingsverantwoordelijke en gezien de aard de verwerkingen van persoonsgegevens het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (artikel 35 AVG) verplicht is. De verwerkingsverantwoordelijken worden reeds bepaald in artikel 72 § 1 het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Het is de taak van de voorzieningen jeugdhulp als verwerkingsverantwoordelijke om de nodige beveiligingsmaatregelen te nemen voor de individuele dossiervorming. We verwijzen terzake naar een aantal voorbeeldmaatregelen uit artikel 32 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming zoals het aanwijzen van de categorieën van personen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid en integriteit van de verwerkingssystemen te garanderen; het vermogen om gegevenslekken te voorkomen en het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen. De vraag om een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling op te maken staat los van dit ontwerp en wordt meegenomen in een ruimer debat rond gegevensverwerking in de jeugdhulp.

-Wat betreft de categorieën van gegevens die verwerkt worden, vraagt de VTC in randnummer 33 te verduidelijken wat wordt bedoeld met “inlichtingen van administratieve aard”. We gaan hier niet op in aangezien deze opmerking bestaande regelgeving betreft die ruimer gaat dan gezinshuizen en dus buiten de scope van dit ontwerp.

-In randnummer 41 beveelt de VTC aan de bewaartermijn in het ontwerpbesluit op te nemen zodat de proportionaliteit kan worden nagegaan. Deze wordt echter al geregeld in artikel 11, tweede lid, 13° dat bepaalt dat de voorziening het dossier van de minderjarige bewaart tot hij de volle leeftijd van vijftig jaar heeft bereikt.

-In de randnummers 43 en volgende beveelt de VTC aan dat de verwerkingsverantwoordelijke de nodige maatregelen neemt om de juistheid van de gegevens te garanderen en de nodige transparantiemaatregelen uitwerkt zodat de gegevensverwerking en -deling in een beknopte, transparante, en begrijpelijke taal voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. Dit is een verantwoordelijkheid van de voorziening als verwerkingsverantwoordelijken en zal ook door hen moeten worden in de praktijk gebracht.

Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

Het Kenniscentrum van de Gegevensautoriteit besliste tijdens haar zitting op 8 september 2023 om voor dit besluit te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten.

Bij de opmaak van de regelgeving werd rekening gehouden met:

1. De vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld;
2. De richtlijnen met betrekking tot de voorzienbaarheid van de verwerking van de persoonsgegevens.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Verankering van het concept gezinshuizen

In uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord hebben we de voorbije periode het proefproject 'Simba' van vzw SOS Kinderdorpen intensief opgevolgd en geëvalueerd. Daarnaast hebben we ook andere, internationale modellen tegen het licht gehouden om het concept gezinshuizen te ontwikkelen.

Vanuit de overtuiging dat kinderen best in een gezinssituatie op kunnen groeien, ook in die situaties waar kinderen niet thuis kunnen wonen, werd, ondersteund door wetenschappelijke inzichten, de voorbije jaren sterk ingezet op een verdieping en verbreding van dergelijke hulpverleningsvormen:

- Het pleegzorgaanbod werd gedifferentieerd en er kwam een statuut voor de pleegzorger;
- In de praktijk ontstonden initiatieven, die zich richten op kleinschalige, gezinsbenaderende opvang.

Een van die praktijkinitiatieven werd door Opgroeien gefinancierd en had betrekking op experimenteren met gezinshuizen: het Simbaproject van vzw SOS Kinderdorpen. Dit pilootproject had een beperkte scope van doelgroep (enkel kinderen jonger dan 3 jaar) en finaliteit (enkel perspectiefzoekende trajecten), maar leverde essentiële inzichten over de inhoudelijke en organisatorische kernaspecten van dergelijke gezinshuizen. Verdere intensieve contacten met (internationale) experts en discussies met praktijkwerkers leidde tot de ontwikkeling van het concept gezinshuizen.

Op 20 december 2021 lanceerden de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Opgroeien een oproep naar de jeugdhulpvoorzieningen om op vrijwillige basis voorstellen te doen tot reconversie van hun dienstverlening om via sociaal ondernemerschap in een gedeelde verantwoordelijkheid kwaliteitsvolle zorg op maat te organiseren onder meer door bestaande capaciteit om te bouwen naar gezinshuizen.

Voorliggend ontwerpbesluit voorziet in de legistische verankering van een nieuwe typemodule gezinshuizen en de noodzakelijke erkenningsvoorwaarden en subsidiënormen.

Beleidsontwikkeling

De ambitie om de werkvorm gezinshuizen breder ingang te doen vinden, is gestoeld op een aantal Vlaamse en internationale denkoefeningen en beleidsintenties:

- Ten eerste verwijzen we naar het Vlaams regeerakkoord: "(...) investeren in alternatieve residentiële opvang zoals gezinshuizen, na evaluatie van het lopende proefproject. Binnen het integrale jeugdhulplandschap maken we daarvoor een module gezinshuizen beschikbaar die professionele dag- en nachtopvang mogelijk maakt in een warme thuiscontext."
- Ten tweede verwijzen we naar de denkoefening van de taskforce verblijf in 2018² waarbij het verblijfsaanbod inhoudelijk herdacht werd en waarin een aantal conclusies gemaakt werden:
  - Voorzieningen botsen op de grenzen van "de klassieke leefgroepen". Het is nodig om die anders in te vullen. Nieuwe noden vereisen meer differentiatie in het aanbod met meer individuele en flexibele trajecten op maat en een aangepaste infrastructuur.
  - Nieuwe noden betekenen meer differentiatie: o.a. kleinere of meer moduleerbare leefgroepen, kleinschalig versus de noodzaak aan schaalgrootte, pleegzorg en varianten (cf. gezinshuizen, nieuwe kleinschalige woonvormen, trajecten housing first voor jongvolwassenen, ...).
  - We moeten ook experimenteren met nieuwe, huiselijke vormen van opvang zoals de gezinshuizen 2.0 en volgen hierbij het pilootproject van vzw SOS Kinderdorpen nauwgezet op, bijvoorbeeld naar de rol en het statuut van de (al of niet professionele) opvangfiguur. Ook andere initiatieven waarbij gelijkende opvangvormen vanuit samenwerking tussen CKG en

---

² <https://www.vlaamswelzijnsverbond.be/files/vergaderingen/20181206%20SD%20JG%20doc04%20%20nota%20taskforce%20verblijf.pdf>

dienst voor pleegzorg gestalte krijgen, vormen Vlaamse praktijkinspiraties in functie van de verdere conceptvorming rond gezinshuizen 2.0.

- Ook systemen van (tijdelijk) inwonende begeleiders, gezinsopvang, burgerinitiatieven, etc. verdienen meer aandacht en ruimte tot innovatie.
- Ten derde leverde de concepttekst rond uithuisplaatsing van jonge kinderen³ bijkomend materiaal met focus op de allerjongste kinderen.
- Ten vierde sluit de ontwikkeling van gezinshuizen ook aan bij de evolutie naar een geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 februari 2023, waar 'normaliseren', 'zo thuis mogelijk' en het gezin in de hulp centraal komt te staan.
- Ten vijfde verwijzen we naar de parlementaire conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende gezinshuizen (<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1352570>).
- Bijkomend zijn er wettelijke internationale verdragen zoals het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), internationale richtlijnen voor alternatieve zorg aan kinderen, én de White Paper van UNICEF waarbij kleinschalige opvang met een gezinsklimaat, ingeburgerd in de lokale gemeenschap als de ideale vorm van opvang voor geplaatste minderjarigen, naar voren geschoven wordt.
- Ten slotte bieden gezinshuizen ook een bijkomende mogelijkheid om broers en zussen samen op te vangen, zoals het recent in het Burgerlijk Wetboek ingevoerde artikel 387septiesdecies formuleert.

Met het beschikbaar maken van een module gezinshuizen binnen het integrale jeugdhulplandschap willen we tegelijkertijd een voorstart maken met een aantal principes die we in ons geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid naar voren schuiven:

- Samenwerking, gedeelde verantwoordelijkheid en het bundelen van expertises staan centraal in alle trajecten voor jongeren en hun gezin;
- Flexibiliteit, creativiteit en innovatie, zowel in het aanbod als in het instrumentarium staan centraal. Dit betekent dat we ook aandacht hebben voor digitale transformatie en de kansen dat dit biedt om op vernieuwende manieren met de jongeren en gezinnen in verbinding te gaan;
- Regionaal moet er een positieve impact zijn op de capaciteit en/of de bereikbaarheid van hulpverlening, voor alle bestaande doelgroepen;
- We leggen de regie maximaal bij de jongeren en de gezinnen, en we gaan het proces aan met ouders en netwerk om het beter te maken voor de kinderen, ook in high risk casussen;
- Kinderen groeien maximaal in een gezinscontext op, bij voorkeur in het eigen gezin met de ondersteuning die nodig is, zowel voor de ouders als voor de kinderen. Ook wanneer kinderen niet in het eigen gezin op kunnen groeien, willen we dat de opvang zoveel mogelijk de gezinssituatie benadert. Pleegzorg is de meest gekende vorm, maar ook andere modellen, waaronder gezinshuizen, vertrekken van het uitgangspunt om kinderen in een zo gewoon mogelijke omgeving op te laten groeien;
- Welke ook de vorm, we positioneren residentiële jeugdhulp als tijdelijk en ondersteunend aan de eigen context in een integraal gezinstraject. Verblijf wordt flexibel afgesproken in functie van de noden in een begeleidingstraject (onveiligheid, verontrusting, ontwikkeling, ...). Residentiële voorzieningen zijn sterk faciliterend in de constructieve samenwerkingsrelatie met de kinderen en hun context;
- Het hulpverleningstraject primeert op de individuele organisatie. We vertrekken van expertises, eerder dan van werkvormen en soorten voorzieningen. Deze expertises kunnen snel en naadloos bijgeschakeld worden wanneer dit nodig is eerder dan dat ze op doorverwijzing na elkaar ingezet worden. Op die manier kan de ondersteuning maximaal outreachend geboden worden zonder dat het kind verplaatst moet worden;
- We streven naar een normalisering van de jeugdhulp. Dat impliceert dat maximaal gezocht wordt naar samenwerking met reguliere maatschappelijke actoren en de jeugdhulpomgeving maximaal aansluit bij de leefwereld van kinderen en jongeren.

---

³<https://www.vlaamswelzijnsvbond.be/files/uitgangspunten%20uithuisplaatsing%20jonge%20kinderen%20jongerenwelzijn%20en%20K%26G.pdf>

Structurele inbedding zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/nonprofit sectoren voor de periode 2021-2025

Het VIA-6-akkoord bevat ambitieuze doelstellingen, onder meer voor de jeugdhulpvoorzieningen.

Een luik van het VIA-6-akkoord richt zich op koopkrachtversterking voor het personeel dat onder de paritaire comités 319 en 331 en de openbare besturen valt, door een loonsverhoging vanaf 1 maart 2021 met gemiddeld 4,5% voor medewerkers, met een minimum van 1,7%.

Een tweede luik heeft betrekking op kwaliteitsbevordering en uitbreiding van de personeelskaders. Naast een aantal algemene maatregelen, zoals een verhoging van het gemiddelde aantal opleidingsdagen per voltijdse equivalent en het recht op drie weken aaneensluitende vakantie, ligt de klemtoon op het residentiële aanbod dat een grote werkdruk ervaart omwille van de toenemende complexiteit van de zorgvragen, de maatschappelijke verwachting ten aanzien van de geboden dienstverlening en de versterkte aandacht voor werkbaar werk. Het VIA-6-akkoord voorziet daarom vanaf 1 mei 2021 lineair een versterking met 0,037 voltijdse equivalent per residentiële plaats voor de volgende categorieën van voorzieningen: de organisaties voor bijzondere jeugdzorg, de centra voor integrale gezinszorg, de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra, de observatie- en behandelcentra en de centra voor ernstige gedrags- en emotionele stoornissen en de centra voor kindermishandeling en gezinsondersteuning.

Deze maatregel is een continuering en uitbreiding van de maatregel die genomen werd bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 juni 2020 tot toekenning van een subsidie aan de residentiële jeugdhulpvoorziening ter versterking van het personeelskader om het hoofd te bieden aan de coronacrisis. Dit besluit kende aan de residentiële jeugdhulpvoorzieningen voor de periode van 1 mei 2020 tot en met 31 december 2020 een forfaitaire subsidie toe van 763,07 euro per residentiële module waarvoor erkenning werd verleend. Deze investering stelde de organisaties in staat om per capaciteitseenheid 0,02 voltijdse equivalent bijkomend te werven (bruto loonkost begeleider klasse 1, $57.230,59 * 0,02 * 8/12$). We hebben ervoor gekozen om dit engagement te continueren en vanaf 1 mei 2021, in uitvoering van het VIA-6-akkoord, uit te breiden van 0,02 voltijdse equivalent naar 0,037 voltijdse equivalent.

Voor de mobiele en ambulante begeleidingsmodules ten slotte werd, eveneens in het kader van kwaliteitsbevordering, een verhoging met 0,0029 voltijdse equivalent per module afgesproken.

Tot op heden werd bovenstaande via een apart subsidiebesluit geregeld. Met voorliggend ontwerpbesluit geven we structureel uitvoering aan deze twee componenten voor de voorzieningen en organisaties die met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp erkend en gesubsidieerd worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Met dit artikel worden de nodige definities toegevoegd in functie van het formuleren van de opdracht en finaliteit van een gezinshuis.

Een gezinshuis is een kleinschalige vorm van residentiële hulp met een doorgedreven gezinsklimaat aan minderjarigen en hun omgeving die aangewezen zijn op intensieve en professionele hulpverlening als gevolg van beschadigende ervaringen en/of complexe problematieken.

Kleinschalig betekent dat we ervan uitgaan dat drie kinderen per bezoldigde gezinshuisouder begeleid en opgevangen kunnen worden. Het aantal minderjarigen kan variëren afhankelijk van de situatie en draagkracht van de gezinshuisouder, de complexiteit van de problematieken van de kinderen en jongeren, van het feit of het om gezamenlijke opvang van broers/zussen gaat. We hanteren in een eerste fase zes minderjarigen per gezinshuis met inbegrip van eigen kinderen of pleegkinderen als een

absolute bovengrens. De administrateur-generaal van Opgroeien kan, op basis van een gemotiveerde aanvraag, afwijkingen toestaan op het maximaal aantal minderjarigen per gezinshuis en per gezinshuisouder. Op die manier kunnen we de capaciteit van de gezinshuizen van nabij monitoren, met oog op eventuele bijstellingen op basis van ervaringen en goede praktijken.

In een gezinshuis wonen gezinshuisouders met meerdere uithuisgeplaatste kinderen en soms ook eigen kinderen of pleegkinderen samen. Minstens één van de gezinshuisouders is een 'professionele beroepsopvoeder' die in dienstverband werkt voor een moederorganisatie (die de gezinshuisouders aanwerft en begeleidt).

Van een gezinshuisouder worden specifieke competenties en professionaliteit verwacht om met bepaalde problematieken om te gaan, niet het minst om met de complexiteit inzake problemen van de jongeren en in relatie tot de context van de jongeren die instromen in een gezinshuis om te kunnen gaan. De voorwaarden waaraan een gezinshuisouder moet voldoen, worden verder geëxpliciteerd in artikel 4 van dit besluit.

De gezinshuisouders zullen altijd voltijds contractueel verbonden zijn met een moederorganisatie, die door het agentschap Opgroeien erkend en gesubsidieerd zal worden voor het organiseren van gezinshuizen.

Artikel 2 Bij de opsomming van de typemodules waarvoor een organisatie voor bijzondere jeugdzorg zich kan laten erkennen, wordt een nieuwe typemodule 'verblijf in een gezinshuis' toegevoegd. Verblijf in een gezinshuis gaat steeds gepaard met begeleiding en ondersteuning door een moederorganisatie. We kiezen ervoor om een gezinshuis in te bedden in de bestaande categorie 1 van organisaties voor bijzondere jeugdzorg, weliswaar met een erkenning als aparte typemodule - omwille van de zichtbaarheid (de capaciteit wordt herkenbaar in de erkenning opgenomen) en omdat dit de mogelijkheid biedt om specifieke erkenningsvoorwaarden voor dit aanbod vast te leggen.

Punt 2 is een gevolg van de regularisatie van de projectfinanciering voor het met Fedasil gefinancierde categoriale aanbod voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Dit aanbod werd tot eind 2022 via een apart subsidiebesluit geregeld. Over deze wijze van subsidiëring maakte de Inspectie van Financiën in haar adviezen BVA/MVW/21/0171 van 1 april 2021 en IF/22/0759 van 15 maart 2022 de aanmerking dat er voor dit aanbod best een meer structureel kader uitgewerkt zou worden. Deze opmerkingen gaven aanleiding tot de beslissing van de Vlaamse Regering 22 april 2022 om de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten aan een duurzame verankering van het aanbod te werken (VR 2022 2024 DOC.0422/1). Deze bepaling geeft uitvoering aan deze regeringsbeslissing. Aangezien er niet meer met een apart subsidiebesluit gewerkt wordt dat alle specifieke modaliteiten bevat, kiezen we ervoor om een mogelijkheid te creëren in het erkennings- en subsidiëringsbesluit om aanbod specifiek voor de doelgroep van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen te erkennen: de administrateur-generaal van Opgroeien kan bepalen dat een bepaald aantal modules waar een organisatie voor bijzondere jeugdzorg voor erkend is, uitsluitend voor die doelgroep bestemd is. De nadere, praktische modaliteiten zullen geregeld worden in de convenanten met elke voorziening.

Artikel 3. Met punt 1 van dit artikel wordt de algemene erkenningsvoorwaarde voor voorzieningen jeugdhulp om het goed en zedelijk gedrag van elke medewerker te controleren in overeenstemming gebracht met het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers. Met dit decreet wordt voorzien in de verplichting voor organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbeschermt, animatie of begeleiding van minderjarigen om bij de aanstelling van elke meerderjarige medewerker die rechtstreeks contact heeft met minderjarigen het goed en zedelijk gedrag te controleren via een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, dat op het ogenblik van het voorleggen maximaal één maand oud is. Hierbij wordt tevens voorzien in de mogelijkheid van een nieuwe controle indien daar een gegronde indicatie voor is.

De voorwaarde van een attest van medische geschiktheid wordt geschrapt. We aligneren ons hierbij op de regelgeving voor de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning en voorzieningen voor personen met een handicap waar een dergelijke bepaling ook niet is opgenomen. Het inschatten van de medische geschiktheid is een opdracht van arbeidsgeneesheer en past binnen het welzijns- en gezondheidsbeleid van de organisaties. Dit hoeft niet regelgevend bepaald te worden.

Punt 2 en 3. De minderjarige die tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, oefent het recht op toegang tot de verslaggeving in zijn dossier zelfstandig uit op grond van artikel 22 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. De bepalingen in artikel 11 van het besluit van 5 april 2019 worden in die zin aangepast dat het handelingsplan en een kopie van het evolutieverslag worden gecommuniceerd aan de minderjarige en zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken overeenkomstig met de bepalingen in het decreet van 7 mei 2004.

Artikel 4. De gezinshuisouders zullen altijd contractueel verbonden zijn met een moederorganisatie, die erkend en gesubsidieerd wordt voor het organiseren van gezinshuizen en die de werkgever is van de gezinshuisouder.

Paragraaf 1 bevat de bijzondere erkenningsvoorwaarden waaraan een voorziening die erkend is om de typemodules verblijf in een gezinshuis aan te beiden als moederorganisatie van een gezinshuis moet voldoen.

Concreet zorgt de moederorganisatie voor een kwaliteitsvolle werving, begeleiding en ondersteuning van de gezinshuisouders en zijn gezinsleden onder meer via:

- Een onderbouwde werving, selectie en matching;
- Gerichtte ondersteuning en begeleiding van de gezinshuisouder, de partner en eventuele andere gezinsleden teneinde zoveel mogelijk een normaal gezinsleven te creëren en het welzijn van alle betrokkenen te maximaliseren
- Professionaliserings- en intervisiemogelijkheden voor de gezinshuisouders;
- Ondersteuning van gezinshuisouders in functie van het aanleveren van materiaal over het individueel functioneren van de kinderen en de samenwerking/band met de ouders in functie van een kwaliteitsvolle handelingsplanning en evaluatie;
- Faciliteren van contacten tussen gezinshuisouders onderling in functie van ervaringsuitwisseling en contacten met pleegzorg of meer gespecialiseerde diensten, die een rol kunnen spelen in de begeleiding;
- Ondersteuning van een constructieve samenwerkingsrelatie met de kinderen en hun biologische ouders of opvoedingsverantwoordelijken en context;
- Het organiseren van back-up mogelijkheden tussen gezinshuisouders of in relatie tot de moederorganisatie om vrije momenten voor de gezinshuisouders te waarborgen.

Uiteraard komt in eerste instantie het scenario dat vakantie gezien wordt als 'samen met de kinderen' in beeld. Als rugdekking voor de gezinshuisouders wordt in de regelgeving wel bepaald dat in een residentiële terugvalmogelijkheid moet worden voorzien. Deze terugvalbasis is niet noodzakelijk een opvang in een residentiële leefgroep. Dit is ook niet voor alle jongeren de meest geschikte keuze, Alternatieven zoals opvang in het netwerk van de gezinshuisouder of het biologisch netwerk, verblijf bij andere gezinshuizen of het deelnemen aan kampactiviteiten komen uiteraard eveneens in beeld. Met de moederorganisatie worden hierover op maat van elke jongere praktische afspraken gemaakt. De moederorganisatie is inhoudelijk en administratief 'eigenaar' van het cliëntdossier en is eindverantwoordelijk voor de geleverde kwaliteit en de geleverde resultaten van de gezinshuisouders. Gelet dat een dergelijke dossiervorming noodzakelijk is voor een kwaliteitsvolle opvolging, begeleiding en opvang kan de rechtsgrond voor de verwerkingen van persoonsgegevens gevonden worden in artikel 6, eerste lid, e), van de Algemene Verordening Persoonsgegevens (Hierna AVG), namelijk het vervullen van een taak van algemeen belang.

De verwerking van de persoonsgegevens, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens vermeld in artikel 9, lid 1, namelijk gegevens over godsdienst of gezondheid namelijk gerechtelijke gegevens

Deze verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g) van de voormelde verordening.

De moederorganisatie engageert zich op haar beurt actief in een netwerk van een of meerdere moederorganisaties, de pleegzorgdienst, andere mogelijke organisaties die samen bekijken hoe de werving, selectie, matching en ondersteuning van de gezinshuisouders op allerlei vlakken efficiënt en effectief georganiseerd wordt. Dat volume is belangrijk om:

- Een te grote kwetsbaarheid van de personeelsequipe te vermijden, bij bv. uitval; expertise en kennis op te kunnen bouwen;
- Een schaalgrootte te creëren die het mogelijk maakt het voortraject van werving, selectie en matching, de intervisie tussen de gezinsouders, maar ook de residentiële hub op een kwaliteitsvolle en efficiënte manier te organiseren;
- Een lerend netwerk van gezinshuisouders te kunnen organiseren.

§2 bevat het pedagogisch profiel waaraan een gezinshuis moet voldoen. Het gaat over 'het zo gewoon mogelijk laten opgroeien van een kind in een gezinsomgeving, rekening houdende met de complexe problematieken van jongeren en hun context'.

Het aantal minderjarigen dat in een gezinshuis wordt opgevangen bedraagt maximaal zes. Dit aantal kan variëren afhankelijk van de situatie en draagkracht van de gezinshuisouder, de complexiteit van de problematieken van de kinderen en jongeren. Per bezoldigde gezinshuisouder kunnen maximaal drie kinderen worden opgevangen, behalve wanneer het om de gezamenlijke opvang van broers en zussen gaat. De administrateur-generaal kan hierop, in het belang van de kinderen en op basis van gemotiveerde aanvraag, afwijkingen toestaan op het maximaal aantal minderjarigen per gezinshuis en per gezinshuisouder.

Een belangrijk kenmerk van een gezinshuis is het positieve en ondersteunende leefklimaat. Een gezinshuis is een plek waar de minderjarige ondersteuning en verbondenheid ervaart in een klimaat waarin alle jongeren onvoorwaardelijk en evenwaardig ondersteund worden. Bovendien kan er makkelijker ingezet worden op de individuele behoeften waardoor de kansen voor zingeving en ontwikkeling bevorderd worden; er zijn weloverwogen regels en afspraken met weinig repressie en een goede sfeer.

Een belangrijk aspect van de hulpverlening, is een uitgebouwd partnerschap tussen de gezinshuisouder en de biologische ouders. Ouders moeten een rol kunnen blijven krijgen in het leven van hun kinderen en moeten hier ook van nabij in ondersteund worden en aangemoedigd om verantwoordelijkheid op te nemen. Belangrijke keuzes en beslissingen worden idealiter gezamenlijk gemaakt.

We expliciteren ook de verwachting van gezinshuizen om bij te dragen aan het normaliseren van de jeugdhulp. Een gezinshuis bevindt zich midden in de maatschappij. Verbinding met activiteiten en vrije tijd in de buurt, is een logische keuze. Dit impliceert ook dat intensief een beroep gedaan wordt op kinderopvang, actoren die universele diensten aanbieden, reguliere actoren, ... om het gewone leven binnen te brengen in de bijzondere situatie van de plaatsing.

Naast een fundamentele focus op het gewone, dagelijkse leven kunnen methodische accenten nodig zijn om adequaat in te spelen op specifieke zorgnoden van een jongere en diens omgeving.

§3. De derde paragraaf expliciteert de voorwaarden waaraan een gezinsouder moet voldoen.

De rugzak aan negatieve ervaringen die de minderjarige meebrengt, de vaak complexe problematieken alsook de vaak uitdagende samenwerkingsrelatie met de biologische ouders, vragen naar nodige 'knowhow' en competenties om de opdracht als gezinshuisouder te kunnen opnemen en vol te houden. Dit vraagt opnieuw intensieve ondersteuning van het netwerk, andere gezinshuisouders en professionals verbonden aan de organisaties waarmee wordt samengewerkt.

Het uitgangspunt is dat de gezinshuisouders professionelen zijn die beroepsmatig kinderen en hun wereld met hun eigen leven omarmen. Bovendien kunnen zij een beroep doen op een professionele omkadering van een moederorganisatie, waarmee nauw wordt samengewerkt (cf. infra). Van deze professionals wordt bijgevolg verwacht dat zij over meer draagkracht beschikken dan vrijwilligers, zoals pleegouders. We wensen de doelgroep niet af te bakenen, maar we mogen ervan uitgaan dat de doelgroep van gezinshuizen 'zwaarder' kan zijn dan deze van pleegzorg. Gezinshuizen kunnen nog meer dan pleeggezinnen inspelen op complexe problemen en trauma's en op die manier het traumasensitief werken faciliteren mede omwille van hun professionele omkadering. Voor de handicap specifieke doelgroep onderzoekt het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de mogelijkheid om het concept gezinshuizen ook in de multifunctionele centra ingang te laten vinden.

Veel staat of valt met een goede matching tussen de noden van de minderjarige en het profiel van de gezinshuisouder; ook flankerende begeleiding is belangrijk. Om te komen tot een 'matched care' (juiste beslissing op maat over welke kinderen instromen in een gezinshuis en niet in bv. pleegzorg) is het belangrijk dat het proces van toeleiding gebeurt in partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid tussen pleegzorg en het gezinshuis. Immers, de keuzes voor het één of het andere moet een weloverwogen zorginhoudelijke keuze zijn. Expertise vanuit beide werkvormen moet bijgevolg samengelegd worden om in gedeelde besluitvorming op basis van onderbouwd diagnostisch materiaal tot een juiste beslissing te komen. Uiteraard is hierbij ook het partnerschap met de cliënt zelf en de aanmelder/verwijzer cruciaal. De eindbeslissing ligt bij de moederorganisatie.

Een gezinshuisouder wordt geselecteerd op basis van een onderbouwd screeningsproces waarbij rekening gehouden wordt met aanwezige competenties, materiële mogelijkheden, alsook met een aantal persoonlijkheidskenmerken. Kandidaten dienen te beschikken over een menswetenschappelijk diploma, minimaal van een bachelorniveau, of kunnen ze voldoende relevante competenties aantonen om op dat niveau te functioneren.

Bij de screening worden materiële mogelijkheden mee in rekening genomen. We kiezen er niet voor om de materiële opvangcriteria te normeren gelet op het principe van deregulering en responsabilisering. In de toelichting voor de sector bij het besluit formuleren we wel richtinggevende principes: als stelregel beschikken de kinderen over een eigen slaapkamer met rechtstreeks daglicht en mogelijkheid tot verluchting, bij voorkeur beschikt de woning over een tuin of andere buitenruimte, ...

De draagkracht en draaglast moeten in kaart gebracht worden. Belangrijke persoonskenmerken zijn veerkracht, autonomie, emotie-regulatie, mentaliserend vermogen, stabiliteit, consistentie, voorspelbaarheid, zelfkritiek en ik-sterkte. Het is belangrijk om te zien of potentiële gezinshuisouders het vermogen hebben om hierover voldoende te reflecteren en of er ook leervermogen en bereidheid is. Gelet op de grote aanpassing van het ganse gezin is het bovendien is ook belangrijk om stil te staan bij de partnerrelatie en de eigen kinderen en het aanwezige netwerk te betrekken.

Verder is het ook belangrijk om te weten met welke doelgroep de gezinshuisouders affiniteit voelen: willen zij kleine kinderen of jongvolwassenen begeleiden? Willen zij kortere of langere trajecten opvolgen? Dit is cruciaal om een goede matching voor te bereiden.

Het is essentieel dat gezinshuisouders de (biologische) ouder(s), ondanks vaak moeilijke situaties, voldoende emotioneel en praktisch kunnen betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. Het opvoeden gebeurt vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid. Ook dat is een belangrijk element in de selectie.

Artikel 5 Hiermee wordt de communicatie en toegang tot verslaggeving in een onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra in overeenstemming gebracht met het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp.

Artikel 6 betreft een aanpassing van het bedrag van de toelage per uur vrijwilligerswerk die een minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger kan ontvangen voor het organiseren van een vereffeningsfonds als modaliteit voor bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg alsook een koppeling van dat bedrag aan de spilindex die van toepassing is op 1 januari 2023.

Artikel 7. Hiermee wordt een bijkomende erkenningsvoorwaarde ingeschreven voor de observatie- en behandelcentra. De voorziening maakt binnen de zes maanden na opstart een beeldvormingsverslag en behandelplan op alsook een afrondingsverslag op het einde van de behandeling waarin desgewenst een advies voor vervolghulp is opgenomen.

Artikel 8 is een materiële aanpassing van het subsidiebedrag dat per punt waarvoor hij erkend is aan een dienst voor herstelgerichte en constructieve afhandeling wordt toegekend. De aanpassing van consumptie-index naar spilindex (en bijgevolg de afgevlakte gezondheidsindex) wordt doorgevoerd omdat in realiteit de toelage aan Opgroeien regie en de lonen in de sector gekoppeld zijn aan de spilindex. Het is bijgevolg logisch dat ook de subsidiebedragen zelf deze indexevolutie volgen.

Artikel 9 is een materiële aanpassing van het maandelijks subsidiebedrag voor zakgeld aan erkende voorzieningen van de categorieën 1, 3, 7 en 8 om zakgeld te betalen aan minderjarigen bij wie een module met de functie verblijf geactiveerd is door een beslissing van een toegangspoort of een doorverwijzing van een centraal permanent crisismeldpunt. Daarnaast wordt het subsidiebedrag gekoppeld aan de spilindex.

Artikel 10 bepaalt het bedrag van de forfaitaire kostenvergoeding die aan voorzieningen van de categorie 1, die erkend zijn voor typemodule verblijf in een gezinshuis, per minderjarige en per verblijfsdag in een gezinshuis wordt toegekend. Het bedrag varieert naargelang de leeftijd van de minderjarige. Het subsidiebedrag wordt gekoppeld aan de spilindex.

De kostenvergoeding betreft een vergoeding voor de gebruikelijke woon- en leefkosten die worden gemaakt voor een minderjarige die in een gezinshuis wordt opgevangen. Voor bijzondere kosten voor bijvoorbeeld buitengewone medische en paramedische verzorging kan een subsidie voor bijzondere kosten worden toegekend overeenkomstig artikel 44 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp. De kostenvergoeding wordt in maandelijkse voorschotten uitgekeerd aan de voorzieningen die erkend zijn voor de typemodule verblijf in een gezinshuis die de kostenvergoeding onmiddellijk doorstorten aan de gezinshuisouder.

Artikel 11. Via dit artikel wordt bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp waarbij wordt voorzien in het bedrag van de forfaitaire subsidie die wordt toegekend aan de voorzieningen van categorie 1 tot en met 4 en de voorzieningen van categorie 6 tot en met 8 per module waarvoor ze erkend zijn, vervangen.

De bijlage wordt aangepast:

- Naar aanleiding van de maatregelen inzake koopkrachtversterking en kwaliteitsbevordering die voortvloeien uit het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/nonprofitsectoren voor de periode 2021-2025;
- In functie van de nieuwe typemodule verblijf in een gezinshuis;
- In functie van de transitie van voorzieningen van Onderwijs naar Welzijn in uitvoering van de conceptnota Onderwijs-Welzijn van 9 juli 2021 wordt een forfaitaire subsidie toegevoegd voor de typemodule verblijf 5 dagen per week voor voorzieningen van categorie 1. Voor de vaststelling van deze subsidie nemen we de kostprijs van een module 7 op 7 van 56.535,31 euro als basis in de verblijfsmodule voor minderjarigen van 0 tot 25 jaar voor een organisatie voor bijzondere jeugdzorg. Voor wat de kostprijs van het aanbod op schooldagen betreft, hebben we 5/7 genomen van de module 7 op 7 en daar de kost van weekendprestaties van afgetrokken. Dit geeft een subsidiebedrag van 44.097,54 euro. Eenzelfde logica werd gehanteerd voor de anciënniteitscorrectie.

Artikel 12. Via dit artikel wordt bijlage 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp, met betrekking tot de tarieven voor zakgeld aan minderjarigen bij wie een module met de functie verblijf geactiveerd, vervangen.

Artikel 13 bepaalt de datum van inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 14 belast de Vlaamse minister, bevoegd voor opgroeien met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Gezinshuizen

De financiering van de hulpverleningsvorm gezinshuizen bestaat uit vier componenten:

- Het inkomen van de gezinshuisouder;
- Een onkostenvergoeding voor de kinderen;
- Een subsidie voor zakgeld;
- Een begeleidings- en ondersteuningskost.

Voor **het inkomen van de gezinshuisouder** gaan we uit van de brutoloonkost van een begeleider klasse B1C, verhoogd met 20% weddesupplementen voor bijzondere prestaties (avond-, weekendwerk, ...). We gaan voor de berekening van de 20% uit van het feit dat een gezinshuisouder, anders dan een leefgroepbegeleider van wie het weddesupplement gemiddeld 12% bedraagt, elke avond en elk weekend aan het werk is en dus meer extra prestaties levert dan een leefgroepbegeleider.

We gaan ervan uit dat er voor een voltijds loon drie kinderen bij een gezinshuisouder verblijven. Dit creëert de mogelijkheid om gezinshuisouderschap te combineren met andere deeltijdse tewerkstelling of om met twee gezinshuisouders samen voltijds in te staan voor zes kinderen. Voor de loonkosten voorzien we in het gekende systeem van anciënniteitscorrectie.

Voor **de onkostenvergoeding voor de zorg aan de kinderen**, streven we een budgettair gelijk speelveld als voor pleegkinderen na. Aangezien een verblijf in een gezinshuis een residentiële maatregel is, verrekenen we hiervoor de gezinsbijslag die de pleeggezinnen bij een perspectiefzoekende of -biedende pleegplaatsingen rechtstreeks ontvangen en het fiscale voordeel dat pleeggezinnen ontvangen omwille van het domicilie van hun pleegkind.

Concreet betekent dit volgende bedragen:

Leeftijd	Onkostenvergoeding (op jaarbasis 365 dagen) (in euro)
0-6	10.760,20
6-12	10.939,05
12-15	11.760,30
15-18	12.399,05
18+	13.030,50

Deze onkostenvergoeding is, net zoals bij pleegzorg, gekoppeld aan het verblijf van elke individuele minderjarige. Net als de onkostenvergoeding voor een pleeggezin wordt de onkostenvergoeding voor een gezinshuisouder fiscaal niet als een inkomen beschouwd. Om dit helemaal sluitend te maken, bereiden we hierover een fiscale ruling met de Federale Overheidsdienst Financiën voor. We geven hiermee gevolg het advies van de Inspectie van Financiën.

Naast bovenstaande onkostenvergoeding wordt, naar analogie met de kinderen die in een 'klassieke' residentiële voorziening verblijven, een **subsidie voor zakgeld** toegekend, volgens de barema's zoals opgenomen in bijlage 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp. Dit zakgeld is als recht voor elke minderjarige in de residentiële jeugdhulp ingeschreven in het decreet van 7 mei 2014 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Onderstaande tabel bevat, ter informatie, de actuele zakgeldbarema's:

Leeftijd	Bedrag in euro
Van 6 tot 8 jaar	7,20
Van 8 tot 12 jaar	14,35
Van 12 tot 14 jaar	28,75
Van 14 tot 16 jaar	43,10
Van 16 tot 18 jaar	57,45
+18 jaar	71,90

Voor wat de **begeleiding en ondersteuning** betreft, gaan we voor de financiering uit van de omkadering die voorzien is in de module contextbegeleiding breedsporig per kind dat in een gezinshuis verblijft. De keuze voor een breedsporige module wordt gemotiveerd vanuit de vaststelling dat de begeleidingscomponent van een gezinshuis verschillende dimensies kent en bijgevolg een voldoende intensiteit moet kennen: niet alleen is er de begeleiding van de minderjarige en zijn context zoals bij elk (residentieel) jeugdhulptraject; er zijn ook gezinshuisspecifieke begeleidingsaspecten: het voortraject (werving, selectie, vorming van de gezinshuisouder) coaching en intervisie van de gezinshuisouders, administratieve en logistieke ondersteuning, ...

De huidige kostprijs van een module contextbegeleiding breedsporig bedraagt:

Module	Subsidie aan 5 jaar anciënniteit	Subsidie per bijkomend jaar anciënniteit
Contextbegeleiding breedsporig	20.210,46	418,58

Onderstaande tabel bevat de samenvatting van de kostenstructuur voor de opvang van één kind in een gezinshuis op jaarbasis aan de huidige gemiddelde sectoranciënniteit van 15 jaar.

Leeftijd	Onkostenvergoeding zorg kinderen (euro)	Inkomen gezinshuisouder (euro)	Begeleiding en ondersteuning (euro)	Totaal (euro)
0-6	10.760,20	30.061	26.081	66.902
6-12	10.939,05	30.061	26.081	67.081
12-15	11.760,30	30.061	26.081	67.902
15-18	12.399,05	30.061	26.081	68.541
18+	13.030,50	30.061	26.081	69.172

De bepalingen inzake gezinshuizen hebben op zich geen budgettaire impact. Wanneer we effectief modules verblijf in een gezinshuis zullen erkennen, zullen deze dossiers voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden. We stippen hierbij al aan dat we binnen het gevoerde reconversiebeleid in de jeugdhulp gezinshuizen zullen installeren via ombouw van bestaande leefgroepen. Als stelregel voor het reconversiebeleid gaan we ervan uit dat een leefgroep met een capaciteit van 10 plaatsen omgebouwd wordt naar vier gezinshuizen met telkens drie plaatsen (= 12 plaatsen). De precieze verhouding kan daarnaast uiteraard variëren naargelang de concrete werkvorm die een voorziening converteert en de subsidiebarema's die op die werkvorm van toepassing zijn.

Transitie Onderwijs Welzijn

De betrokken voorzieningen worden vanaf 1 september 2023 ingekanteld als welzijnsvoorziening op basis van de inschalingsoefening en zorgstrategische plannen en zullen wat betreft regelgeving, financiering en het kwaliteitstoezicht onder Welzijn ressorten, het zij onder het agentschap Opgroeien, het zij onder het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, hetzij onder beide (inclusief toegang, prioritering, registratie in BINC/GIR, etc.).

We gaan ook voor een budgettair gefaseerde inkanteling: in een eerste fase, die loopt van 1 september 2023 tot eind 2024, worden de voorzieningen erkend voor de as-is situatie (vanuit de vroegere internaatsrealiteit betekent dit sterke focus op verblijf, met minimale contextbetrokkenheid en een

onderscheid tussen opvang op school- en schoolvrije dagen. Daartoe wordt in bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen in de jeugdhulp een forfaitaire subsidie toegevoegd voor de typemodule verblijf 5 dagen per week voor voorzieningen in categorie 1.

Voor de vaststelling van deze subsidie nemen we de kostprijs van een module 7 op 7 van 56.535,31 euro als basis. Dit is de kostprijs in de verblijfsmodule voor minderjarigen van 0 tot 25 jaar voor een organisatie voor bijzondere jeugdzorg, berekend aan een gemiddelde anciënniteit. Voor wat de kostprijs van het aanbod op schooldagen betreft, hebben we 5/7 genomen van de module 7 op 7 en daar de kost van weekendprestaties van afgetrokken. Dit geeft een subsidiebedrag van 44.097,54 euro. Eenzelfde logica werd gehanteerd voor de anciënniteitscorrectie.

Deze inkanteling is een ingrijpend gegeven, vandaar dat we in de voorbereidende fase zorgvuldig tewerk gegaan zijn. De eerste formele stappen die de betrokken organisaties in het welzijnslandschap zetten, willen we even zorgvuldig aanpakken opdat ze zich inhoudelijk en organisatorisch zo optimaal mogelijk kunnen doorontwikkelen. Voor de financiering gaan we wel uit van een welzijnsomkadering, die ruimer is dan de internaatsomkadering. In die eerste fase – en met de bijkomende middelen die ze genereert - zullen coachende, ondersteunende, faciliterende en kwaliteitsbevorderende initiatieven opgezet worden voor de uitvoering van de conceptnota Onderwijs-Welzijn van 9 juli 2021 die door het aanbod verder verfijnd worden.

Zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/nonprofitsectoren voor de periode 2021-2025

De huidige financiering van de erkende voorziening is gebaseerd op een forfaitaire subsidie per module waarvoor erkenning werd verleend, met een aanpassing op basis van de gemiddelde anciënniteit van het tewerkgestelde personeel.

De baremaverhoging in het kader van koopkrachtversterking bedraagt gemiddeld 4,5%, maar varieert in realiteit van minimaal 1,7% tot maximaal 9,5%. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat het VIA-6-akkoord een grotere versterking toekent aan begeleidende functies in rechtstreekse dienstverlening en dat personeel met weinig anciënniteit een snellere anciënniteitsgroei kent. Aangezien we deze maatregel niet lineair toe kunnen passen, hebben we de volgende werkwijze toegepast:

- Op basis van de personeelsgegevens die elke organisatie aan de administratie moet bezorgen (situatie op 1/1/2022) werd een vergelijking gemaakt tussen de oude en de nieuwe salarisschalen, rekening houdende met de tewerkstellingsbreuk;
- Uit de vergelijking blijkt dat de stijging bij sommige organisaties 3,5% bedraagt en bij andere meer dan 5,5%;
- Dit stijgingspercentage werd toegepast op de looncomponent van de subsidie-enveloppe (enveloppe – werkingscomponent – 3% werkgeverskosten die niet loongerelateerd zijn, zoals woon-werkverkeer, arbeidsgeneeskundige dienst, syndicale premie, verzekeringen, ...) van elke organisatie.

Voor wat de maatregel kwaliteitsbevordering voor verblijf betreft, zijn we vertrokken van het extra toegekende personeel (0,037 VTE per residentiële plaats) aan de kost van de salarisschaal b1c en aan de geldende gemiddelde anciënniteit. Voor de versterking van het mobiele en ambulante aanbod is dezelfde werkwijze toegepast (0,0029 VTE per mobiele-ambulante module).

In totaal gaat het hier over een bijkomende personeelsinzet van 195 VTE. De middelen hiervoor zijn recurrent voorzien op de begroting van Opgroeien regie. Onderstaande tabel bevat het totaal van het VIA-akkoord, opgesplitst naar soort maatregel:

	Koopkrachtversterking	Kwaliteitsbevordering	Totaal
Kostprijs	18.934.175,30	12.355.752,44	31.289.927,71

Voor de enveloppefinanciering betekent dit dat voorzieningen van categorie 1 tot en met 4 en de voorzieningen van categorie 6 tot en met 8 per module waarvoor ze erkend zijn, volgende forfaitaire subsidie ontvangen op basis van de spilindex op 1 januari 2023:

Module	Personeelssubsidie met gemiddeld 5 jaar anciënniteit	Extra/jaar anciënniteit	Werkings-subsidie	Totaal/5 jaar anciënniteit	Punten
Verblijf voor -12-jarigen	49.188,63	1.018,76	6.993,88	56.182,51	4
Verblijf voor +12-jarigen	49.188,63	1.018,76	7.699,48	56.888,11	4
Verblijf 0-25-jarigen	49.188,63	1.018,76	7.346,68	56.535,31	4
Bijkomende subsidie voor verblijfsmodules, erkend met toepassing van artikel 14 van dit besluit	5.044,94	104,48		5.044,94	0,5
Verblijf 5 dagen per week in een voorziening categorie 1	38.367,13	794,63	5730,41	44.097,54	3,12
Beveiligend verblijf	95.815,36	1.984,42	15.398,96	111.214,32	8
Gezinsverblijf	122.971,59	2.546,89	18.366,70	141.338,29	10
Verblijf in het kader van diagnostiek	54.115,79	1.120,79	6.880,98	60.996,77	4,5
Verblijf 7 dagen per week	54.115,79	1.120,79	6.880,98	60.996,77	4,5
Verblijf 5 dagen per week in een voorziening categorie 7	41.229,45	853,91	5.160,74	46.390,19	3,5
Verblijf in een voorziening van de categorie 8	75.416,16	1.561,93	11.479,19	86.895,35	6,25
Dagbegeleiding in groep	20.029,93	414,84	2.376,06	22.405,99	2
Contextbegeleiding kortdurend krachtgericht	10.195,47	211,17	842,37	11.037,84	1
Contextbegeleiding laagintensief	10.195,47	211,17	842,37	11.037,84	1
Gezinsbegeleiding	15.202,95	314,90	1.263,56	16.466,51	1,5
Contextbegeleiding breedsporig	20.210,46	418,58	1.684,73	21.895,19	2
Contextbegeleiding kortdurend intensief	30.225,41	626,01	2.527,10	32.752,51	3
Delictgerichte contextbegeleiding	30.225,41	626,01	2.527,10	32.752,51	3
Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen basisintensiteit	10.195,47	211,17	842,37	11.037,84	1
Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen middenintensiteit	20.210,46	418,58	1.684,73	21.895,19	2
Begeleiding in een kleinschalige wooneenheid	20.210,46	418,58	1.684,73	21.895,19	2
Ondersteunende begeleiding	50.074,82	1.037,10	4.211,83	54.286,65	5
Contextbegeleiding in functie van crisis	7.905,38	156,15	686,36	8.591,74	0,8
Handelingsgerichte diagnostiek	45.696,87	946,40	3.395,76	49.092,63	4,5
Behandeling met geïntegreerde diagnostiek	36.214,28	750,02	2.688,31	38.902,59	3,5

Begeleiding in functie van onderwijs-welzijnstrajecten	2.896,86	59,06	258,59	3.155,45	0,3
Begeleiding en ondersteuning van gezinshuis	20.210,46	418,58	1.684,73	21.895,19	2
Verblijf in een gezinshuis (Loon gezinshuisouder)	25.005,41	505,56		25.005,41	2

Inspectie van Financiën

Inspectie van Financiën formuleerde over het voorliggende ontwerpbesluit op 7 april 2023 een gunstig advies.

Hieronder gaat het antwoord op de geformuleerde opmerkingen:

- 3.1.2. De bepalingen omtrent het statuut van de arbeid zijn geen elementen voor dit ontwerpbesluit, maar voor de arbeidsovereenkomst tussen de moederorganisatie en de gezinshuisouder. Opgroeien heeft, in overleg met de sociale partners, een modelovereenkomst ontwikkeld zodat de bepalingen rond huisarbeid juridisch sluitend geregeld worden.
- 3.1.3. Gevolg gevend aan het advies van Inspectie van Financiën expliciteren we in de definitie van gezinshuisouder (artikel 1, 4° van het nieuw ontworpen 19°/3) dat het om een voltijdse betrekking gaat. Het opnemen van meer vergaande bepalingen rond cumulregels is niet aangewezen gelet dat dit een inperking op het privé- en gezinsleven van de gezinshuisouder zou kunnen betekenen. Het agentschap Opgroeien heeft in overleg met de sociale partners een model van vrijwilligersovereenkomst ter beschikking gesteld voor de inwonende partner van de gezinshuisouder aangezien deze de facto ook een rol zal opnemen in het gezinshuis.
- 3.1.4. We kiezen ervoor materiële opvangcriteria niet te normeren gelet op het principe van deregulering en responsabilisering van voorzieningen. Noch voor pleeggezinnen, noch voor andere residentiële infrastructuur zijn er momenteel criteria als minimale oppervlakte, ... Wel schrijven we specifieke erkenningsvoorwaarden in voor de moederorganisatie, voor het gezinshuis en voor de gezinshuisouder (art. 4 van het ontwerp). We verwijzen in het bijzonder naar de bepalingen met betrekking tot de screening (§3 van het nieuw ontworpen artikel 15/2), waarin bepaald wordt dat de gezinshuisouder geselecteerd wordt op basis van een onderbouwd screeningsproces dat rekening houdt met de pedagogische draagkracht, de materiële mogelijkheden, de nodige competenties en persoonlijkheidskenmerken om adequaat om te gaan met complexe opvoedingssituaties, en de gezinssituatie en sociale context van het gezin opgenomen.

Gevolg gevend aan het advies van Inspectie van Financiën nemen we in de toelichting bij het besluit wel een aantal richtinggevende principes op zoals een eigen slaapkamer met rechtstreeks daglicht en mogelijkheid tot verluchting, bij voorkeur een tuin of andere buitenruimte, ...

- 3.1.5. Wat aanvullende sociale rechten betreft, beschouwen we verblijf in een gezinshuis als een residentiële maatregel. We corrigeren verloning inzake gezinsbijslag (met inbegrip pleegzorgtoeslag) en fiscaliteit. Andere elementen, zoals recht op sociale lening, worden nu nog niet geregeld. We sluiten niet uit dat we, op basis van verdere praktijkervaring, nog bijkomende stappen zullen zetten.
- 3.2.1. Voor de verloning van de gezinshuisouder wordt uitgegaan van het barema B1C (bachelor) van PC319, vermeerderd met op 20% forfaitair vastgelegde weddesupplementen voor weekend- en nachtprestaties. Dit stemt overeen met de kost van aan leefgroepbegeleider die elk weekend prestaties zou leveren, wat effectief voor de gezinshuisouder opgaat. We gaan uit van drie kinderen voor een voltijdse gezinshuisouder. Bovenstaande principes inzake verloning en weddesupplementen zullen vertaald worden in een aangepast loonbarema voor

gezinshuisouders die het voorwerp uitmaakt van een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst die de sociale partners momenteel voorbereiden.

- 3.2.3. Voor de onkostenvergoeding voor de zorg aan de kinderen, streven we een budgettair gelijk speelveld als voor pleegkinderen na. Aangezien een verblijf in een gezinshuis een residentiële maatregel is, verrekenen we hiervoor de gezinsbijslag die de pleeggezinnen bij een perspectiefzoekende of -biedende pleegplaatsingen rechtstreeks ontvangen en het fiscale voordeel dat pleeggezinnen ontvangen.

Het zakgeld komt boven op de vergoeding, aangezien dit, conform artikel 26 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van minderjarigen in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht, een recht is voor minderjarigen aan wie residentiële jeugdhulpverlening wordt geboden.

Wat betreft de opmerking dat de berekening van de onkostenvergoeding is gemaakt in de veronderstelling dat de thuisouder 365 dagen voor de kinderen zal zorgen, voorziet artikel 10 van het ontwerpbesluit in een delegatie om bepaalde afwezigheidsdagen gelijk te stellen met werkelijke aanwezigheid bijv. vakantie- en ziekte dagen van de thuisouder.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 22 mei 2023. De minister van begroting vraagt daarin expliciet om een fiscale ruling aangaande het statuut van de gezinshuisouder

Het agentschap Opgroeien bekwam op 19 september 2023 een fiscale ruling bij de FOD Financiën zodat de onkostenvergoeding aan de gezinshuisouder niet als belastbare inkomst wordt beschouwd.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a) personeel: het voorstel heeft geen weerslag op het personeel
- b) werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven
- c) investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg
- d) ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan bijgaand voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wat betreft de gezinshuizen en tot toekenning van subsidies van de Vlaamse Gemeenschap aan jeugdhulporganisaties in het kader van VIA-6;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State aan te vragen, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS